

SIGNUM LINGUAE, of taalmerk, een in oorsprong pedagogisch bedoeld dwangmiddel, aan de dom- of kloosterscholen van het Ancien Régime ontleend, om het Latijn spreken te verplichten. In de vrije middelbare instituten van alle Vlaamse bisdommen (ook in sommige rijksinstituten) werd het in de tweede helft van de 19de eeuw, tot omstreeks 1914, toegepast om de verfransingsdruk te verstevigen. De praktijk, die erin bestond een rolletje door te geven aan de medeleerling die betrapt werd op het spreken van zijn moedertaal, veroorzaakte een stijgend verzet, voornamelijk in de periode 1875-'92. In bepaalde colleges werden zelfs geldboetes geheven. Opmerkelijk is wel dat het signum in de resp. diocesane richtlijnen en disciplinaire uitzettingen (haast) niet is terug te vinden. Maar talrijke literaire figuren die hun humaniorastudie deden vóór 1914, spraken er onomwonden hun afschuw en afkeuring over uit.